

Utmaningar i folkhälsoarbetets organisering

Folkhälsokonferens 11 april 2019

Thomas Andersson
Högskolan i Skövde
thomas.andersson@his.se

KOMPLICERAT VS. KOMPLEXT ARBETE

VARFÖR ÖKAR KOMPLEXITETEN I OFFENTLIGA ORGANISATIONER?

- Före New Public Management (NPM) - främst professionell logik som styrde offentlig verksamhet
  - New Public Management – management (byråkrati och marknad) blir starkare, politiken mer direkt i sin styrning
  - Professionalisering av nya grupper
  - Professionalisering/byråkratisering av stödfunktioner
  - Folkhälsostrategen är lite ambivalent och har drag av både profession och byråkrati
  - ”Kunden” som individ eller kollektiv, patient/elev/brukare vs person vs kund vs medborgare osv.
  - Många konkurrerande perspektiv
  - Komplexiteten är positiv – om vi kan hantera den...
-

PROBLEMATISKA KONSEKVENSER OCH RISKER

- Fragmentering av offentliga verksamheter
    - Brist på systemtänkande
  - Isärdragning av accountability och responsibility
    - Skyltfönsterstrategier
  - Implementeringstänkande frikopplat mottagaren
    - “Bocka-av”-mentalitet
  - Stödfunktionernas allt närmare koppling till arbetsgivaren
    - Verksamhetsstyrning istället för verksamhetsstöd?
-

HUR KAN KOMPLEXITETEN HANTERAS?

- INTE genom förenkling och INTE genom fragmentering
  - Låt det komplexa vara komplext – utan att bli handlingsförlamad (oändlig analys) – reflekterande handling/integrerad analys
  - Samverka – sök andra perspektiv/mångfald – sök komplexitet
    - Utmaning: förenkling/lika = snabbt - mångfald/många perspektiv = långsamt
  - Strukturella dilemman – både-och snarare än antingen-eller
    - Exemplet Folkhälsa Skaraborg
  - Matchning/översättning snarare än implementering
    - Kopplingscentral mellan generell kunskap (region) och lokalt behov (kommun)
  - Undvika skyltfönsterstrategier – långsiktigt fokus på ”kunden”
  - Handlingsutrymme, decentralisering, utvecklat medarbetarskap
    - Men det innebär INTE ingen styrning
-